SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #2.2026

s 8 Gøy på VANNET

s 20 Larvetacos
- bra for klimaet, men er det godt?

Påfyll for lederne s 46

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa
Redaksjonsassistent: Janne Kathinka Fongen

Design: Speider-sport

Forsidefoto: Linnea og Leah fra Songdalen FSK speidergruppe liker seg høyt oppe! Fotograf: Reidun Hagir Bilstad

Trykk: Aksell

Opplag: 15 500

Redaksjonen avsluttet: 14. april 2026

Generalsekretær: Birgitte Heneide

Speidersjef: Peer-Johan Ødegaard

Bidragsytere: Katrine Andersen, Flu Hartberg, Ksenia Sazonova, naturfotograf Roger Brendhagen, Nettverk for mangfold og inkludering

Redaksjonen: Ada Sofie Schreiber, Alexander Vestrum, Amalie Halleland, Christian Sangereid, Emil Briskelund, Juliet Blytt Lilleslåtten, Lukas Leander Nielsen Illøkken, Sander Øigarden

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910
St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no

www.speiding.no

TRYKT I NORGE NO - 1470

SPEIDEREN er kortreist, miljøvennlig og produseres på bærekraftig vis. Papiret er fra en av de mest miljøvennlige papirfabrikkene i Sverige. SPEIDEREN trykkes på et svanemerket trykkeri på Aurskog før bladet sendes direkte til deg. Trykt i Norge og trygt for deg som medlem i Norges speiderforbund.

F-1

Hva er dette?
Bokstaven og tallet viser hvilket **mål** i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i loggbøkene og i Speiderbasen.

INNHOLD

Flokk og koloni
8 Gøy på vannet
10 Patruljedyret: Mår
14 Ta et merke: Flagg (for koloni og flokk)
15 Mye liv i døde trær

Tropp
16 Quiz: Er du en ekte «speiderekspert»?
18 Godt klima- og miljønytt!
20 Larvetacos
22 Ta et merke: Svømming (for tropp)
24 Speiderkokken: Pytt i panne
24 Miniquiz om speideruttrykk
27 Speidertegneserie / Speiderord- og uttrykk: Raier

Roverlag
30 Oi – kva gjer eg no?
32 Internasjonal speiding – hva gjør rovere i andre land?
33 Nytt liv i nettverk for mangfold og inkludering
34 Hva skal vi finne på? Tips til roveraktivitet fra roverlagene
36 Bli med på fargerik feiring!
37 Ta et merke: Sjø og vann (for rovere)
38 Ada Sofies beste bok - og filmtips
40 Merkeoversikt for rovere

41 – Det blir et fantastisk sted!
44 Portrettet: Ragnhild Thielemann

Ledere
46 Viktig påfyll
49 Hørt om Speiderne i Norge?

Faste spalter
3 Kortnytt
12 Hodebry og vitser
23 Premiequiz
26 Peffens hjørne
42 Instaspeiding
50 Speidersjefens hjørne
51 Heder og ære

Godt klima – og miljønytt!

18

Agder-kretsene har samlet seg

– Det nye kretsstyret gleder seg til å arbeide for alle speiderne i Agder, skriver den nye Agder krets på Facebook. I mars var det kretsting for både Aust-Agder krets og Sørlandet krets i Vennesla kirke. Først ble Aust-Agder lagt ned, og kretsen gikk inn i Sørlandet krets. Etterpå endret Sørlandet kretsnavn og ble Agder krets. Den nye kretsen har per nå 1 956 medlemmer. ❖

FOTO: PRIVAT

FOTO: PRIVAT

Kiosk ga inntekter til tur for speidere i Lier

– Vi blir veldig glade for alle som kommer, sier speider Ingebjørg Meyer (15).
Speidere i 1. Gullaug speidergruppe, Vestmarka krets, stilte med kiosksalg på Grønland speiderhytte i Vestmarka i Bærum i vinter. På menyen sto blant annet varm kakao, nystekte vafler og sjokolade, skriver Lierposten. Inntektene gikk til speidertur til Skottland.
– Jeg håper det kommer over 150 stykker innom oss den helga, sa kioskansvarlig Emil Elias Tveit Andersen (14) på forhånd.
Ideen til utenlandsturen kom etter at speidere fra Gullaug møtte en skotsk gruppe på landsleiren på Gjøvik i fjor. Nå skal de besøke vennene sine og dele speidererfaringer. ❖

Hemmelig giver støtter speiderarbeid på Filippinene

– Dette er penger som vil endre liv, sier leder Lars Atle Andersen i 1. Sandnes speidergruppe i Vesterlen krets. En anonym giver har gitt hele 200 000 kroner til Riska speidergruppe, skriver Sandnesposten. Pengene skal brukes på prosjektet Ticket to Life Manila, som gir gatebarn på Filippinene et trygt speiderfellesskap og ett gratis måltid hver uke. De to gruppene skal samarbeide om prosjektet.
– Vi er svært takknemlige, sier gruppeleder Arve Skjørestad i Riska speidergruppe. En annen person har gitt 50 000 kroner. Lars Atle anslår at gavene kan sikre drift av speiderarbeidet i Manila i fem til seks år. Sandnesposten har prøvd å finne ut hvem den anonyme giveren er, men ikke fått det til. ❖

FOTO: LARS ATLE ANDERSEN

FOTO: MARIE AASHEIM

Speidervennskap fikk ny betydning under krigen

– Vi ble venner med én gang, sier Anders Aasheim Hennum om møtet med Pasha Vasianovych på en speiderleir i Ukraina i 2004.
De to, som da var 15 år, møttes på leir i Dnipro og holdt kontakten gjennom årene, skriver Vårt Land. Da Russland invaderte Ukraina i 2022, ba Pasha om hjelp til å få familien i sikkerhet. Anders hentet kona hans, Yana, og barna til Norge. De fikk bolig og jobb i Kaupanger i Vestland fylke.
– Jeg sa til dem at jeg hører dere er speidere, og jeg spurte dem om vi skulle være venner, forteller Maria Knagenhjelm. Hun var den gangen troppsleder i Kaupanger speidergruppe i Sogn og Fjordane krets. Familien ble aktiv i speideren og fikk nye venner i lokalmiljøet. Senere samlet speiderne og bygdefolk inn penger og sendte en bil og utstyr til ukrainske styrker. ❖

Friluftsskole ga vinterglede i Lillesand

– Det er kjempegøy! Vi har bygget snøborg og stått på ski, sier Nathaniel Tellefsen (11).
Barn mellom 10 og 13 år deltok i vinterferien på friluftsskole i Lillesand. Ved Prestholt sto skilek og bål på programmet, skriver Lillesands-Posten.
Friluftsskolen varte i fire dager. Barna prøvde aktiviteter som ski, aking, tur, spikking og matlaging ute. De har også vært i svømmehallen for å lære livredning. Det er Eirik Nordby i Lillesand speidergruppe i Agder krets som leder prosjektet, og han har gjort det i elleve år nå.
– Det er flere grunner til at vi arrangerer friluftsskole. For det første ønsker vi å få barn ut i aktivitet. For det andre er det viktig for oss å få ungdom til å øve seg som aktivitetsledere og friluftsveiledere, sier han.
Tre ungdommer mellom 15 og 17 år var med som aktivitetsledere i år. ❖

FOTO: CHRISTIAN NØRSTEBØ - LILLESANDS-POSTEN

FOTO: STIG ERLEND PERSSON - ØSTLANDETS BLAD

Vil gjøre fritidsaktiviteter tilgjengelig for alle

– Jo bedre vi blir på å samarbeide, jo bedre kan vi lage tilbudene også, sier Cato Gjørven i speiderrådet og Myrvoll speidergruppe i Follo krets.
Nordre Follo kommune og frivillige organisasjoner vil gjøre det enklere for barn og unge å delta i fritidsaktiviteter, skriver Østlandets Blad. Nå skal informasjon om tilbud, utstyr og støtteordninger bli lettere å finne, gjennom en erklæring.
– Fritidserklæringen handler om at alle barn og unge skal kunne delta i en fritidsaktivitet, sier Maren B. Owe i Nordre Follo kommune.
Idrett, musikk og speideren samarbeider om tiltaket sammen med kommunen og ungdomsrådet. Målet er å senke terskelen for deltakelse og sørge for at økonomi eller utstyr ikke hindrer barn i å være med. ❖

FOTO: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN

Suksess og besøksrekord på Barnas Camp Villmark

Barnas Camp Villmark 2026 ble en stor hit, med 2 470 barn innom hos speiderne på den store friluftslivsmessa Camp Villmark på Lillestrøm i mars. Det er ny rekord! Barna fikk prøve seg på blant annet kanopadling, spikking, saging, tennstål og marshmallow-grilling.

Rundt 140 frivillige speidere og ledere, med Romerike krets i spissen, sto bak aktivitetene. Også bidrag fra andre kretser og St. Georgs Gildene var viktige for gjennomføringen.

Astrid Rossow fra Nes-Årnes speidergruppe trekker frem engasjementet hos speiderne helt ned i vandreralder, som tar godt imot barna og veileder dem gjennom aktivitetene.

Prosjektleder Odd-Arne Diseth fra 1. Bjørkelangen speidergruppe var også svært fornøyd med arrangementet:

– Årets morsomste helg, kort oppsummert!. ❖

FOTO: ALEXANDER VESTRUM

Ny «Grevlingene»-film får støtte

– Drømmen er å lage en trilogi, sier regissør Paul Magnus Lundø, som laget speiderfilmen «Grevlingene». Filmskaperen har fått 300 000 kroner i utviklingsstøtte til Grevlingene 2, skriver Dalane Tidende. Støtten kommer fra Filmkraft Rogaland. Den planlagte oppfølgeren flytter handlingen til en speiderlandsleir.

I filmen møter publikum Bernt og speidergruppa Grevlingene igjen. Historien får en ny konflikt når en speiderleder hevder å motta budskap fra de døde og vil omskrive speiderloven.

Paul har skrevet manuset sammen med Vilde Eide, med David Lee Leader som produsent. Hvis oppfølgeren blir realisert, ligger regissøren i rute til å nå drømmen om å lage en trilogi, altså tre filmer, om speiderlivet. ❖

FOTO: MARTE STAV NILSEN

50 år med vinterkurs i Valdres

– Her lærer barna å klare seg på vinteren, sier leder Erlend Birkedal i Nittdal speidergruppe i Romerike krets. Speidere fra Nittedal har reist til Nythun i Valdres hver vinter siden 1976. I år markerte de dermed 50 år med vinterkurs, skriver Avisa Valdres. Barn og ungdom lærer blant annet skigåing, snøhulebygging, å kle seg riktig i kulde og hvordan man tar vare på andre i vinterfjellet.

Under oppholdet fikk vertskapet Marit og Jørn ved fjellhotellet Nythun NSFs hederstegn for innsatsen gjennom mange år.

– Dette er første gangen vi får en hederspris. Vi ble litt rørt, sier Marit.

På kurset overnatter speiderne ute, graver snøhuler og går på ski over flere dager. Målet er å gi barn mestring og friluftsglede. ❖

Tips oss

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til SPEIDEREN, så kanskje det havner i bladet: kk@speiding.no

SPEIDERSPORT
UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914
SPEIDER-
PAKKE
Speiderpakke med sovepose til opptil
170 cm lang kropp og isolert underlag
i medium-størrelse. Høy kvalitet!
Spar 33%
Nå 2700,–
Før 4028,–
Gratis frakt
Speidersport.no/supertilbud
Tilbudet gjelder ut 17. mai 2026.

★★★★★
«Lett å blåse opp
og pakke sammen.
Varmt og komfortabelt.»
Stian

Exped Dura 5R M er et hele 7 cm tykt liggeunderlag med god lengde og bredde. Med en isoleringsevne på 4,8 egner det seg bra både til vår og høst og det som er i mellom. God liggekomfort med robust og behagelig overflate. Blåses raskt opp med pumpepose.

Exped Deepsleep –5 er en kompakt juniorpose og damepose med romslig snitt og høy kvalitet. Posen har syntetisk fyll som gir en komforttemperatur fra 0 ned til –5 grader (ekstrem –25). Fin pose til leir og speidertur på sommerhalvåret og litt ut på høsten. Ekstra varm rundt føttene!

Foto: Iver Gjendem / Speider-sport • Speider: Ewind Djupvik / Rælingen speidergruppe

SPEIDERSPORT
UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

TEKST: JULIET BLYTT LILLESLÅTTEN I **FOTO:** KJETIL JØSSANG

Gøy på glatt føre ...

Gøy på VANNET

Det er mye gøy å gjøre på, i og med vann. Her er noen aktiviteter som du kanskje ikke har prøvd før!

Maren (13) på såpeglatt presenning under landsleiren i Stavanger i 2013 .

Maren ga seg ikke og fikk endelig tak i sjokoladen!

LAG EN VANNSKLIE

En stor presenning med vann og grønnsåpe på kan bli en herlig vannsklie, selv på flat mark. Den passer best på en varm sommerdag. Husk badetøy. Etterpå er alle dekket av såpeskum og kan ta et bad. Forfriskende!

TIPS: Med skikkelig regntøy og støvler passer aktiviteten også på kjøligere dager.

LAG EN VANNBALLONG-KATAPULT

Bygg en katapult sammen med noen eldre speidere. Bruk den til å skyte vannballonger eller våte svamper. Veldig gøy på en varm dag – klar, ferdig, PLASK!

Se på disse fine enmasterne!

SPIKK EN BARKEBÅT

Med en god speiderkniv og et tykt stykke furubark, kan du spikke en fin liten barkebåt. Kanskje du vil sette på mast (en kvist) og seil (et grønt blad), også? Arranger båtrace i en bekk!

BYGG ET VANNHJUL

En kvernkall, eller et vannhjul, kan du lage av en trekloss, tynne treplater (finér) eller plankebiter, spiker/stifter og hammer. Når hjulet er ferdig, kan du prøve det i en bekk.

Vannet i bekken får beverspeidernes kvernkall til å snurre.

Senk glasset ned over det flytende telyset og se hva som skjer.

LYS SOM BRENNER UNDER VANN

Du trenger en gjennomsiktig glassbolle, et høyt drikkeglass, et telys og fyrstikker.

Slik gjør du;

1. Fyll bollen nokså full med vann, men ikke helt!
2. Plasser et telys i bollen, slik at det flyter på vannet.
3. Tenn lyset.
4. Hold glasset loddrett opp-ned over telyset, og senk det forsiktig helt ned i bollen.

Hva skjer?

Luft trenger plass. Lufta i glasset vil dytte vannet nedover for selv å ta denne plassen inne i glasset. Hvorfor tror du flammen slukker etter hvert?

Sikkerhet

Vær forsiktig ved bruk av fyrstikker og lys. Ha kaldt vann i nærheten.

Ha det vannvittig moro! ❖

Kilde: Speiderbasen

LAG DIN EGEN VANNKIKKERT

For å få øye på alle de spennende skapningene i vannet, kan du lage din egen vannkikkert. Du trenger:

1. Et spann eller en plastbøtte uten bunn. Få hjelp av en voksen. Elektrisk stikksag er smart å ha når bunnen skal fjernes!
2. Et stykke tykk, gjennomsiktig plast
3. Sterk teip

Legg plasten over én av åpningene i spannet eller bøtta. Fest plasten med teip. Stikk vannkikkerten ned i vannet. Nå kan du kikke gjennom plasten for å oppdage alt som lever under vannoverflaten.

Kilde: nysgjerrigper.no

TEKST: CHRISTIAN SANGEREID I **FOTO:** NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

Mål:
S-6

Skogens smidige jeger

Har du noen gang sett en liten, brun skygge smyge seg mellom trærne i skogen? Kanskje var det en mår du så. Den er rask, flink til å klatre og veldig nysgjerrig!

Måren er et spennende dyr som lever i skogen flere steder i Norge.

OPP I TRÆRNE

Måren trives best i skog med mange trær. Den liker spesielt gammelskog med gamle og hule trær. Hulrom i trærne kan brukes både som matlager og soveplass. Noen ganger flytter måren inn i gamle ekornreir. Her oppe kan den hvile trygt, utenfor rekkevidde for fiendene sine.

NYSGJERRIGPER

Måren er veldig nysgjerrig. Den elsker å utforske nye steder i skogen. Her snuser den rundt i hulrom i trær, under steiner og i gamle reir for å finne mat eller et trygt sted å hvile.

Den undersøker også nye lukter og lyder. Men selv om den er nysgjerrig, er den også forsiktig. Både ørn og gaupe spiser gjerne en mår til middag!

SUPERKREFTER

En av de mest imponerende superkreftene til måren er at den er veldig god til å klatre. Den kan løpe raskt opp en trestamme og hoppe fra grein til grein. Noen ganger hopper den flere meter mellom trærne – nesten som et ekorn!

Måren er smidig og rask. Ved hjelp av den lange buskete halen holder den lett balansen. Den kan løpe fort, snu seg raskt og presse seg gjennom små åpninger. Det er nyttig når den jakter på smådyr.

STILLE JEGER

Måren er mest aktiv om natten. Når det blir mørkt, begynner den å lete etter mat. Den sniker seg lydløst gjennom skogen. Ofte oppdager ikke byttet måren før det er for sent. Veldig god hørsel og luktesans gjør at måren hører lyder fra dyr som beveger seg i gresset eller under snøen.

TRUSLER

Den største trusselen mot måren er at leveområdene forsvinner. Skoghogst gjør at det blir mindre gammelskog. Den kan bli spist av større rovdyr, men trenger selv nok smådyr og bær for ikke å sulte. ❖

FAKTA OM MÅR

Latinsk navn: Martes martes

Familie: Mårfamilien

Lengde: Kropp 45–55 cm, hale 18–25 cm

Vekt: 1–2 kg

Superkraft: Veldig god til å klatre og hoppe fra grein til grein

Fart: Kan løpe opptil 20 km/t over korte avstander

Levetid: 10–12 år

Kjennetegn: Buskete hale, og myk brun pels med en typisk gulhvit strupeflekk, som på bildet

Favorittmat: Mus og markmus

Mat: Kjøtt og planter, for eksempel mus, rotter, ekorn, småfugl, biller, larver, små insekter. På høsten spiser måren ofte blåbær, tyttebær, bringebær og andre skogsbær

Rødlistestatus: Livskraftig.

TEKST: JANNE K. FONGEN I **ROTTEILLUSTRASJON:** FLU HARTBERG

FINN ORDENE

Kan du finne de 12 ordene vi har gjemt her?
Du finner dem vannrett (bortover) og loddrett (nedover).

H	U	N	D	E	K	J	E	K	S	T
L	X	I	K	H	M	S	M	T	L	I
B	L	Å	V	E	I	S	I	U	G	L
G	H	R	C	S	H	C	K	L	B	S
Æ	B	E	N	T	I	H	N	I	W	S
A	A	Q	E	E	E	R	S	P	C	L
Y	L	S	L	H	N	U	K	A	S	M
S	D	W	H	O	E	N	J	N	N	A
B	E	R	H	V	I	T	V	E	I	S
S	G	I	Å	E	N	F	D	R	H	I
T	V	Å	O	V	E	R	L	K	Y	P
J	K	R	O	K	U	S	U	T	D	B
L	F	E	G	H	E	M	E	J	A	L
U	H	Ø	B	S	G	Ø	K	I	F	Å
R	E	S	T	E	K	R	A	G	E	K
Ø	K	E	H	G	E	B	R	A	N	L
D	A	S	Æ	T	B	L	I	S	E	O
K	T	L	Å	S	S	O	J	E	R	K
L	A	G	J	G	I	M	P	L	S	K
Ø	S	B	L	Å	H	S	T	B	F	E
V	I	L	Ø	V	E	T	A	N	N	L
E	F	A	U	E	N	E	Å	T	G	L
R	S	I	H	L	V	A	J	B	N	G

Ordene:

BLÅVEIS
HESTEHOV
HVITVEIS
KROKUS
SMØRBLOMST
TULIPANER
PRESTEKRAGE
LØVETANN
TUSENFRYD
RØDKLØVER
BLÅKLOKKE
HUNDEKJEKS

Alle disse blomstene er vanlige arter i Norge. Noen finner du på våren, andre på sommeren. Kanskje du vil ta med deg familien på blomsterjakt?

Løsningen har vi gjemt på side 50.

HAHA!

Speiderlederen: – Det var to sjokolader i skapet, og nå er det bare én. Har du noen god forklaring på det?
Småspeideren: – Da må det ha vært så mørkt at jeg ikke så den andre!

Hva får du hvis du blander en kalkulator med en speider?
En venn du kan regne med!

HAHAHA!

Hvorfor har kua horn?
Det ville sett rart ut med rundstykker ...

HODEBRY

AV FLU HARTBERG

Mål:
S-6

Mye dukker opp under snøsmeltingen.

Kan du hjelpe Liffen med å rydde tre og tre ting ned i riktig sekk, slik at alle de tolv tingene havner i en av sekkene. Denne er litt vrien, så tenk deg godt om!

Løsningen finner du på side 50.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** OLAV LEMVIK

Mål:
K-2, L-1,
S-11, 12

Flagg

Tenk deg hvordan 17. mai hadde vært uten flagg! Ikke så lett, kanskje, for det hører jo med på nasjonaldagen vår.

Hvert land har sitt eget nasjonalflagg i ulike farger. Norge sitt er rødt, blått og hvitt. Mange andre land har et flagg med de samme fargene. Men det er bare vårt flagg som ser ut akkurat som det gjør. Det er lett å kjenne igjen.

Vi bruker flagget når det er fest, når det er sportskonkurranser og når det er noe som er sørgelig. Som når noen har dødd. Da er flagget på halv stang: Vi heiser først flagget helt opp, og så firer vi det halvveis ned igjen.

Vi skal behandle flagget ordentlig. Det skal aldri komme nær bakken, eller ligge på bakken. Det skal heller ikke henge ute om natta. Hvis det er en vimpel – et slags trekantet flagg – kan det henge ute både dag og natt.

LAG FLAGG MED PERLER

Liker du å perle? Da kan du perle både det norske og mange andre flagg! Ellers kan du tegne dem. Du trenger ikke så mange ulike farger. Hvis du har rød, hvit, blå, lyseblå, gul, oransje, grønn og svart, kan du tegne alle nasjonalflaggene som finnes! Mange flagg er lette å tegne, men noen har ganske vanskelig mønster.

Hvis du synes det er moro med flagg og vil lære mer, kan du ta fordypningsmerket Flagg for småspeidere eller bevere. Småspeidere skal kunne litt om flaggdager, første vers av flaggsangen og vite når flagget skal heises og fires. Både småspeidere og bevere skal vite hvordan vi skal behandle flagget. Alle merkekravene finnes i Speiderbasen. Merkene er til salgs hos Speider-sport.

Ha en fin 17. mai! ❖

På speiderleir er det vanlig med en litt annerledes flaggstang

TEKST: ALEXANDER VESTRUM I **FOTO: STRONG FISH PÅ UNSPLASH**

Mye liv i døde trær

I skogen har du helt sikkert sett døde trær. Men visste du at det er masse liv i dem?

Alt fra mose, lav og bakterier til sopp, insekter og edderkopper lever i døde trær. Noen ganger også større dyr og fugler. Mange av artene er sjeldne.

De døde trærne brytes ned. Det vil si at de råtner og blir spist av dem som lever i trærne. Til slutt er trærne helt borte. Men det tar lang tid. Noen steder kan det gå så lenge som flere hundre år.

Jogeir Stokland er biolog og ekspert på nedbrytning av tre. Han har vært med på å skrive ei bok om livet som finnes i døde trær. Den heter «Biodiversity in Dead Wood». Forskeren forklarer at det er viktig å ta vare på døde trær. Det gjelder ikke bare i skogen, men også andre steder man finner trær.

KJEMPEVIKTIGE

De døde trærne er viktige for sopp, insekter og dyr som flaggermus og fugler. Ett av insektene er den sjeldne billen eremitten. Mange insektsamlere trodde den var utryddet i Norge.

– I Tønsberg oppdaget man at eremitten fantes i de hule trærne på en gravlund. Dermed lot kirken de gamle trærne stå istedenfor å erstatte dem med nye, slik planen var, sier Jogeir Stokland. ❖

Kilde: Artikkelen «Døde stokker er fulle av liv» fra Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) på forskning.no.

Fint mønster etter småkryp på et dødt tre. Foto: Alexander Vestrum.

TEKST: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN

KLAR FOR MER SPEIDER- OG NATURQUIZ?
Ta med spørsmålene ut og lag en natursti på et speidermøte!

Hvem er patruljens «speiderekspert»?

På våren konkurrerer mange patruljer om kretsbanneret. Da får de mange ulike spørsmål, noen også om speiding. Hvor mange riktige svar får du i quizen under? Er det kanskje du som er patruljens «speiderekspert»?

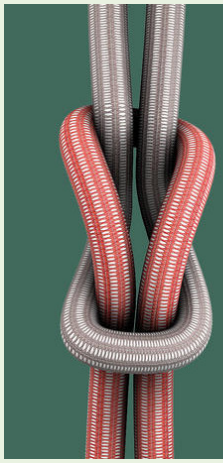
0-5 rette: **Bra forsøk!** Prøv gjerne én gang til.
6-10 rette: **Wow!** Du kan mye, fortsett slik!
11-12 rette: **Fantastisk!** Du er jammen en «speiderekspert»! Kanskje du og patruljen din til og med skal til NM i speiding i Stavanger i juni?

FOTO: KRISTIAN STRØM

1

Hvor mange speidere er det i Norge (begge forbund)?
A) Rundt 26 000 medlemmer
B) Litt over 35 000 medlemmer
C) Mellom 18 670 og 19 000 medlemmer

ILLUSTRASJON: IVER GJENDEM/SPEIDERBOKA

2

Hvilken knute er dette?
A) Båtmannsknop
B) Flaggstikk
C) Trompetstikk

FOTO: OLE KRISTIAN MOA

3

Når og hvor ble speideren grunnlagt?
A) 1945, i Norge
B) 1895, i Nederland
C) 1907, i England

4

Hvem grunnla speiderbevegelsen?
A) Peer-Johan Ødegaard
B) Robert Baden-Powell
C) Ola Tredalen

Riktige: 1: A, 2: B, 3: C, 4: B, 5: B, 6: A, 7: A, 8: C, 9: A, 10: B, 11: C, 12: A

5

Når ble bladet SPEIDEREN utgitt for første gang?

A) 1946
B) 1911
C) 1921

FOTO: HELENE BREDAL

9

Hva er trelagsprinsippet?

A) Å kle seg i tre lag: innerlag, mellomlag og ytterlag
B) Å spise tre lag på brødskiva: smør, pålegg og syltetøy
C) Å sove i tre etasjer: kjeller, første og andre etasje

FOTO: STEN R. HØGLI

FOTO: HELENE BREDAL

6

Hva heter enhetene i speideren?

A) Beverkoloni, flokken, troppen, roverlag og ledere
B) Ulv, gaupe, løve, ape og ørn
C) Elev, forelder, elevråd, vaktmester og rektor

10

Når er det generelt bålforbud i Norge?

A) 1. mars–1. august
B) 15. april–15. september
C) 5. mai–5. november

FOTO: DEBORAH OGNØY

7

Hva er speidernes valgspråk?

A) Alltid beredt
B) Alltid klar
C) Beredt for naturen

FOTO: YIP SHING YU

FOTO: YIP SHING YU

11

Hvor ofte har speiderne i Norge landsleir?

A) Hvert andre år
B) Hvert år
C) Hvert fjerde år

FOTO: HELENE MOE SLINNING

FOTO: OLAV LEMVIK

8

Hva er «haik»?

A) Hviledagen på leir
B) Et døgn med bare godteri
C) En overnattingstur uten voksne

12

Hva heter det når du hilser med tre fingre i pannen?

A) Speiderhilsen
B) Småspeiderhilsen
C) Roverhilsen

FOTO: HELENE HAGEN

TEKST: AMALIE HALLELAND I **FOTO:** KENNETH JONASSEN

Godt miljønytt!

En speider kjenner naturen og verner om den.

Syns du det er mange dårlige nyheter om klima og miljø? Heldigvis går ikke alt i feil retning! Vi i SPEIDEREN-redaksjonen har samlet noen gode miljønyheter og tips til hvordan du og patruljen kan gjøre en positiv forskjell for naturen og klimaet.

LA SKOGEN LEVE

Det hogges 40 % mindre skog i verden i dag enn det gjorde for 35 år siden. Hvert år hogges et areal som tilsvarer Island (10,9 mill. hektar), men over halvparten (6,8 mill. hektar) blir plantet opp igjen. Det er veldig bra at mindre skog blir hugget nå enn tidligere, men fremdeles så avskoges områder til sammen så stort som Danmark (4 mill. hektar) hvert år.

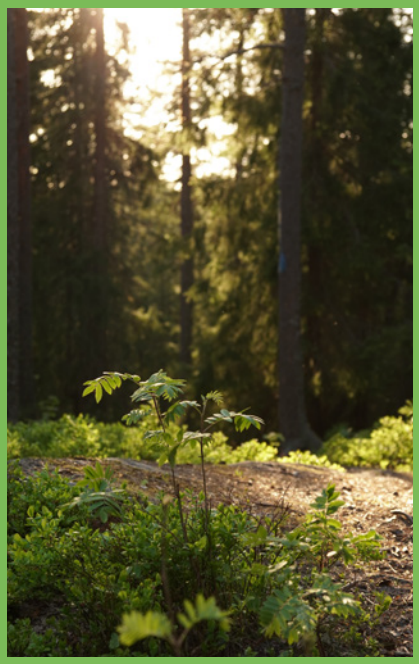

FOTO: HELENE HAGEN

En stor del av avskogingen foregår i de store regnskogene. De er langt borte, og det enkleste vi kan gjøre for å hjelpe regnskogen er å samle inn penger til Regnskogfondet sitt arbeid med å hindre avskoging.

Avskoging skjer også i Norge, og her kan dere gå aktivistisk til verks! Finn ut selv, eller få hjelp av en leder, om det er naturområder i nærheten som er planlagt utbygd. Dette finner dere i kommunens arealplan. Kanskje trenger akkurat den skogflekken at dere engasjerer dere, skriver et leserinnlegg eller et brev til politikerne i din kommune!

Kilde:
Verdens beste nyheter

ISBJØRNENE BLIR FEITERE

Forskerne ble overrasket da de fant ut at isbjørnene på Svalbard har blitt feitere enn de var 25 år siden. Isbjørnene tilpasser seg endringene i isforholdene langt bedre enn forskerne forutså, mye takket være mer landbasert mat som fugleegg og reinsdyr. Forskerne tror fremdeles at minkende havis vil skape problemer for bjørnene fremover, men vi kan glede oss over at det går bedre enn fryktet.

Kilde:
NRK Troms og Finnmark, 2026

FOTO: AKSEL HOLMSEN

Å ta toget til speiderarrangementer, for eksempel NM i speiding, er gøy!

TOGENE GÅR!

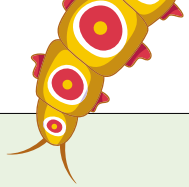
Stadig flere tar toget i Europa, togene blir også mer punktlige og det investeres stort i å bygge ut flere langdistansetog som kan erstatte fly. Tog er bedre for klimaet, særlig når togene er elektriske og vi bruker togspor som allerede finnes. Togene i Norge (med unntak av Nordlandsbanen, Rørosbanen og Raumabanen) er elektriske. Neste gang du skal ut på tur, så kan du bidra til å kutte klimagassutslipp ved å ta toget!

Å bygge ut jernbane for å redusere klimagassutslippene ved transport krever at vi bygger ned natur. Da er det viktig at naturen som bygges ned blir utnyttet best mulig, i Sveits jobber de med et pilotprosjekt for solceller som kan ligge mellom togskinnene, slik at det produseres strøm i allerede utbygde områder. Det er ganske kult! ❖

Kilde:
Verdens beste nyheter

Mer is forsvinner i arktiske områder, men isbjørnen klarer seg så langt bedre enn fryktet.

SPEIDERE TESTER

TEKST: AMALIE HALLELAND I **FOTO:** HÅKON BRODER LUND

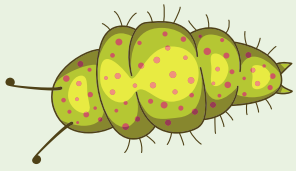

Ada Amilia Skjensvold fra 4. Bergen-Sandviken speidergruppe smaker på larvetacos. Blir du misunnelig?

Larvetacos - bra for klimaet, men er det godt?

Tacos er ikke noe nytt, men når den er laget av larver, blir det noe annet!

Verden står midt i klimakrisen. Derfor trenger vi gode løsninger på veldig mange utfordringer. Det er kommet mange forslag, noen bedre enn andre, men et som stadig blir dratt frem er at vi i fremtiden må spise insekter i stedet for kjøtt. Mange synes det høres lite fristende ut, og gruer seg til larvene kommer på menyen.

Vi har møtt noen speidere som forsøkte seg på fremtidens mat under en kretsleir. Der ble det en dag servert larvetacos. Mange mente mye om den uvanlige maten, blant annet Andrea Lie fra Bergen MS speidergruppe: – Jeg liker verken mais, linser eller løk, så sannsynligvis liker jeg ikke larver i tacoen heller, sier hun. – Dessuten ser de veldig ekle ut.

Er det menneskemat? For mange, ja. Og i fremtiden kanskje for enda flere.

CHIPS I MANGE VARIANTER

Ikke alle er like skeptiske til fremtidens mat. Jentene fra 4. Bergen-Sandviken speidergruppe mener at larvene smaker som chips: – Og nå finnes chips også som skruer, flak og i larveform, ler de!

Kanskje er det ikke så gale om vi må spise larver i fremtiden, i alle fall ikke hvis du allerede er glad i chips!

Denne saken sto på trykk i SPEIDEREN nr. 2–2020 og er oppdatert. ❖

Xx

HVORFOR LARVER?

Larver er vanlig mat i mange asiatiske og latinamerikanske land. Cirka to milliarder mennesker spiser insekter som en del av sitt daglige kosthold.

Larver er proppfulle av protein, som er viktig for musklene våre. Tørkede melbillelarver inneholder rundt 50 % protein.

Larveproduksjon gir et lite klimaavtrykk. Dét er en viktig grunn til at de blir kalt fremtidens mat. Dessuten er de en fornybar ressurs. De spiser ting som mennesker og andre dyr ikke vil spise og gjør det om til næringsrik mat.

Det går an å få kjøpt mat som inneholder larver i Norge, men det er ikke så vanlig ennå. Produktene skal merkes tydelig.

Pass på! Er du allergisk mot skalldyr eller midd, er du nok allergisk mot larver også.

Man skal ikke plukke larver selv! Det er ikke alle larver som er spiselige, og dessuten finnes det insektarter som er utrydningstruet. Larvene er insektbarn, og vi skal la larvene i naturen være i fred.

Vil du lære mer?
Prøv NRKs larveskole:

Kilde: larveriet.no

ALLE SPISER INSEKTER!

Der det produseres korn, frukt og grønnsaker, finnes det insekter. Noen av dem blir med som blindpassasjerer i maten vår. Uten at du har merket det, har du nok spist en del insekter allerede, kanskje i dag, til og med!

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** KRISTIAN STRØM

Mål: F-11, K-1

Svømming

Mange barn og ungdommer trenger å trene mer på å svømme og være i vann. **Å kunne svømme er livsviktig!**

Har dere en svømmehall i kommunen din, eller i nabokommunen, kan dere ta en tur dit med troppen for å ta merket Svømming. Spør troppsle-deren din!

Hvis dere skal på leir i nærheten av vann i sommer, og det ikke er for kaldt, kan dere gjennomføre de fleste eller alle merkekravene der.

DETTE SKAL DU GJØRE FOR Å TA MERKET:

1. Finn ut hvilke farer du skal være oppmerksom på ved vannaktiviteter.
2. Vis at du kan hoppe eller stupe fra minst 2 meter.
3. Vis at du kan svømme og orientere deg under vann.
4. Vis at du kan bytte mellom å flyte og å trå vannet for å holde deg flytende i minst fem minutter.
5. Vis at du kan svømme minst 200 meter ved å bytte mellom bryst- og ryggsvømming. Dette bør gjennomføres ute (ikke i basseng) forutsatt at sikkerheten er ivaretatt.
6. Fall i vannet og finn ut hvor langt du klarer svømme med klær på (langs land på grunt vann, eller på grunt vann i et basseng).

Dette og alle andre fordypningsmerker får du kjøpt hos Speider-sport. ❖

Finn rett svar i bladet!

Mål: K-3

Premiequiz

Hvilken sjelden bille fant forskerne i døde trær i Tønsberg?

- ◯ Løpebille
- ◯ Eremitt
- ◯ Gullbasse

Hvilket dyr er blitt feitere enn forskerne først antok?

- ◯ Isbjørn
- ◯ Rype
- ◯ Rådyr

Hvor var Anders Aasheim Hennum på speiderleir i 2004?

- ◯ I Nederland
- ◯ I Sør-Korea
- ◯ I Ukraina

Hvilken by i Luxemburg kommer Nathalie fra?

- ◯ Luxemburg
- ◯ Differdange
- ◯ Esch

Hva glemte Amalie å ta med på verdensspeiderleir i Japan?

- ◯ Lavvostang
- ◯ Speiderskjerfet
- ◯ Soveposen

Hva hadde speiderne fra Bergen MS speidergruppe på tacoen?

- ◯ Vaniljesaus
- ◯ Ananas
- ◯ Larver

Hva heter leirstedet som har fått seg en real oppussing?

- ◯ Tredalen
- ◯ Solstølen
- ◯ Speiderstedet

Vinnere av premier fra Speider-sport i SPEIDEREN nr. 1/25:
Hanna Johannessen fra kolonien i Herøy FSK sjøspeidergruppe får en fin teltlykt, og Aron Fidjeland fra troppen i 1. Vedavågen sjøspeidergruppe får speiderskjorte og speiderskjerf til maskot. Gratulerer!

Neste gang kan det være du som får en flott premie fra Speider-sport!

Svarfrist: 1. august

Vinn

eller

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

KLIPP UT, ELLER KOPIER SIDEN, OG SEND DEN TIL:
Norges speiderforbund,
Postboks 6910 St. Olavs plass,
0130 Oslo. Merk konvolutten med SPEIDEREN

DU KAN OGSÅ SENDE SVARSIDEN PÅ E-POST:
kk@speiding.no
Skriv SPEIDEREN i emnefeltet

Hvis jeg vinner, vil jeg helst ha

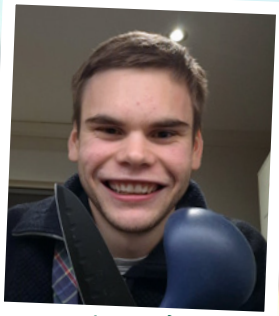
- ◯ **Speiderskjorte** (mini) i økologisk bomull og **speiderskjerf** (mini) til bamse eller maskot. Det er plass til noen få merker på skjorta.
- ◯ Smart **teltlykt** med integrert lyslenke på hele 10 meter. Sammenrullet gir lykta et mykt og fint leselys. Enkel lading med USB-C.

MINIQUIZ: Speideruttrykk

Hva er en raie?

A. Rop som trønderske speiderledere bruker
B. Tømmerstokk speidere bygge med på leir
C. En fisk som lever i Mjøsa

Svaret finner du på side 27, hvis du ikke vet det allerede, da ...

Speiderkokken

Kokkens dristige påstand:

Hvis du tror at du ikke liker pytt i panne, tar du feil. Det er jo du som bestemmer hva den skal inneholde!

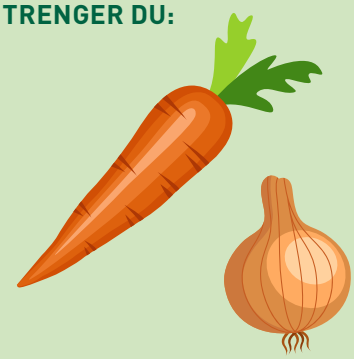
TEKST OG FOTO: EMIL BRISKELUND

Pytt i panne

Pytt i panne er enkelt, lekent og godt. La deg inspirere av speiderkokkens forsøk på denne klassikeren.

TIL EN PATRULJE PÅ FIRE SPEIDERE TRENGER DU:

- 400 gram kjøttpølse
- 2 stk gulrot
- 4 stk potet
- 200 gram kålrot
- 1 stk gul løk
- 1 ss smør
- Salt og pepper

Server gjerne med egg og brød.

SPEIDERKOKKEN ANBEFALER DETTE UTSTYRET:

- En varmekilde, slik som primus eller bål
- Stekepanne
- Stekespade
- En skjæreføl
- En kniv
- Noe å spise av og med
- Fyrstikker

SLIK LAGER DU PYTT I PANNE:

1. Kutt opp pølsene i biter.
2. Vask, skrell og skjær opp gulrot, kålrot og potet.
3. Stek grønnsakene i smør på svak varme til de er møre, ca 20 minutter.
4. Når det er 5 minutter igjen, legger du oppi pølsebitene. Smak til med salt og pepper.
5. Vel bekomme! ❖

TIPS OG TRIKS

1. Pytt i panne er det perfekte restemåltidet. Bytt gjerne ut noen av ingrediensene med dine egne favoritter.
2. Vil du gjøre det enkelt, kan du kutte opp pølser og grønnsaker på forhånd. Legg dem i en matboks og pakk den med på tur.

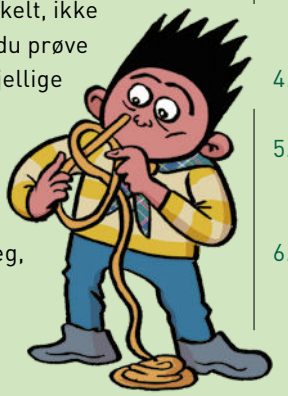
PEFFENS HJØRNE

TEKST: KSENIA SAZONOVA I **ILLUSTRASJONER:** FLU HARTBERG

Problemløsning steg for steg

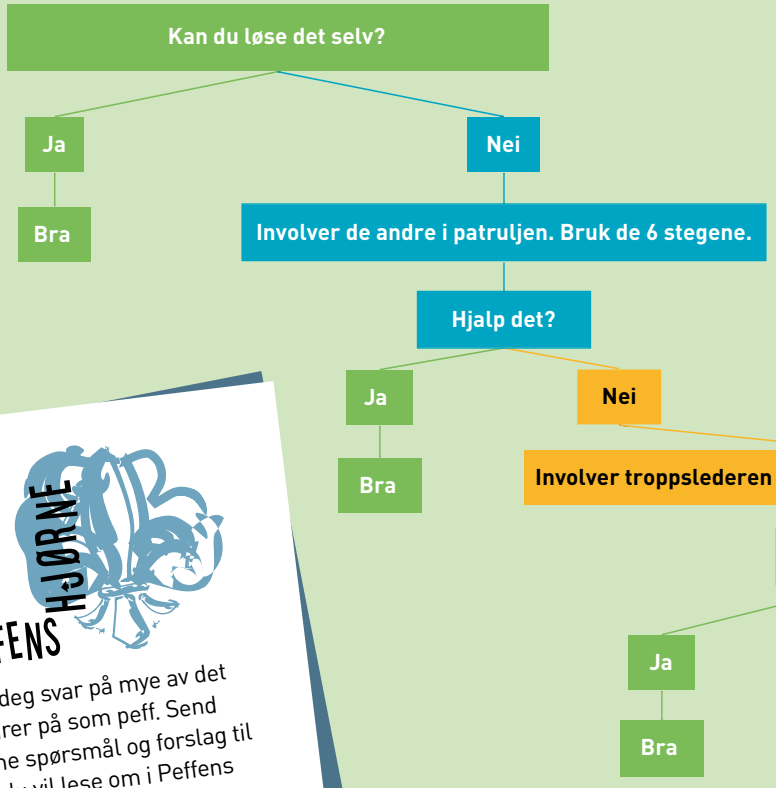

Som patruljefører møter du på ulike utfordringer. Noen av dem er enkle å løse, andre krever mer innsats. Neste gang du står fast, kan du bruke de seks stegene på denne siden. Kort sagt handler det om å snakke sammen for å finne en felles vei til en løsning. Enkelt, ikke sant? Dette kan du prøve ut i mange forskjellige situasjoner, for eksempel hvis patruljen har en vanskelig oppgave foran seg, eller hvis noen i patruljen er uenige eller krangler om noe.

6 STEG SOM HJELPER DERE Å KOMME FRAM TIL EN LØSNING:

1. **Bli enige om hva problemet er**
   Prøv å beskrive objektivt (uten sterke følelser) hva problemet går ut på.
2. **Brainstorm om mulige løsninger**
   Gi alle mulighet til å komme med egne forslag.
3. **Vurder løsningene**
   Sammenlikn de forskjellige løsningene: Se på både det positive og det negative ved hver av dem.
4. **Velg en løsning**
   Ut fra det dere gjorde i steg 3, velg en løsning som alle kan være enige om.
5. **Legg en plan for veien videre med denne løsningen**
   Hvor lenge dere skal følge den, hvem som gjør hva, hvem som følger opp og når det skal skje.
6. **Evaluer løsningen**
   Snakk sammen etter avtalt tid for å se om alle er fornøyde med hvordan løsningen fungerer. Hvis den ikke fungerer på første forsøk, må dere justere løsningen eller prøve ut en annen.

KLARE SELV ELLER SKAFFE HJELP?

Av og til kan et problem bli «blåst opp» hvis vi involverer for mange i det. Hvis det oppstår en krangel eller konflikt i patruljen, prøv først å løse den selv, eller sammen med resten av patruljen. Spør om hjelp utenfra bare hvis dere ikke klarer å finne ut av det selv.

PEFFENS HJØRNE

– gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

TEKST: SANDER ØIGARDEN I **FOTO:** FLÓKI HANSTEEN

SPEIDERNES STAMMESPRÅK

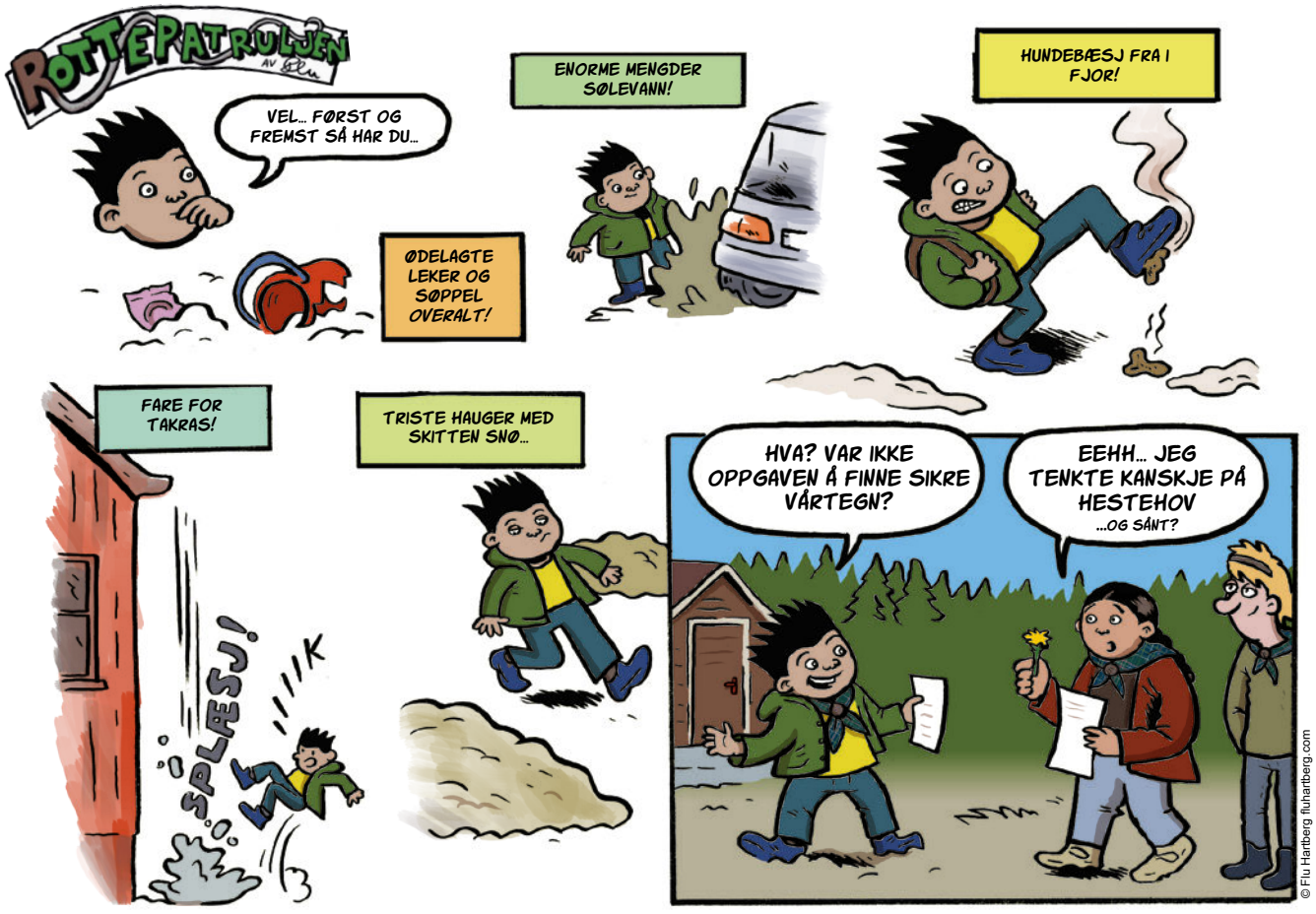
Vi i speideren har mange ulike ord og uttrykk som kan være vanskelig for mange å forstå, enten du er helt ny, eller har vært med i kjempemange år er det veldig vanlig å ikke kunne alle begrepene. Her får du muligheten til å lære ett.

Raier, hva er det?

Du har sikkert vært der før, på speidermøte snakker troppslederen om årets sommerleir, det blir kjempegøy! Men det er noen rare ord de bruker – de sier de må finne raiene selv, og de spør deg, peffen, om å ta med patruljen på leting etter raier. Men hva i all verden er en raie?

En raie er en trestokk som er cirka 8 til 15 cm tykk. Stokkene, eller raiene, som det heter på speiderspråk, brukes når speidere skal bygge imponerende byggverk på leir, som for eksempel portaler, bord, søppelstativ, flaggstenger, husker, broer og alt annet du kan komme på.

Så lenge dere har nok oppfinnsomhet, tid, sisaltau og raier er det ingen grenser for hva dere kan bygge!

SPEIDERSPORT
UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914
BOKMERKE
ÆREKRAFT
3 ÅR SPEIDER ALLTID SPEIDER
#NATTINATUREN
12
TOLV OVERNATTINGER
MYGGMAGNET
TOK ORDET
FØRSTE LEIR
SØPPEL-PLUKKING
BLE MED EN VENN
SOVET I TRETELT
I DO
DOVASKER
24
TJUEFIRE OVERNATTINGER
1000 moh.
FLAGGBÆRER 2026
FOR SPEIDING
4 ÅR SPEIDER ALLTID SPEIDER
MOBBEFRI
GÅTTPÅ FOLKEHØGSKOLE
FRIVILLIG
10 ÅR SPEIDER ALLTID SPEIDER
18
ATTEN OVERNATTINGER
FREDSLYSET
TOLV NETTER I TRÆRNE
1790 km gått
BADENS FREDSPRIS
FØRSTE SLEGGEFETT
SPEIDER-FAMILIE
8849 høydemeter
5 ÅR SPEIDER ALLTID SPEIDER
BLÅMERKE
EN GANG SPEIDER ALLTID SPEIDER
TURBARISTA
SPEIDERHELT
Speidersport.no/motivasjonsmerker

Motivasjonsmerkene er en serie med speidermerker fra Speider-sport som er laget for å motivere og kan bæres av alle uansett alder og ferdighet. Noen av merkene er lette å få, mens andre er litt mer utfordrende. Alle kravene er myke og elastiske, slik at de skal kunne brukes og improviseres med om det trengs. For eksempel kan merke Blåmerke trøste og langt på vei erstatte et plaster, mens Modig-merke henger høyt og gis til en som har turt å gjøre noe som kjentes godt i magen.

Motivasjonsmerkene har vi laget fordi de er ønsket fra speiderledere. Så har du forslag eller forbedringer setter vi pris på om du tar kontakt.

SPEIDERSPORT
UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

KRISE PÅ TUR

TEKST OG FOTO: AMALIE HALLELAND I **ILLUSTRASJONER:** FLU HARTBERG

Mål: F-10, K-8

Oi - kva gjer eg no?

Shit! No går det rett åt skogen! Ute hender det at ein tenkjer: kva gjer eg no? Det tenkjer eg gjerne om nokon har plumpa i elva, brent hol i soveposen eller skosåla lausnar. Då er det viktig å halde hovudet kaldt.

KLISS KLASS

Å bli våt er eit av dei vanlegaste problema på tur. Korleis turker ein klede på tur? Fortast går det over bålet eller ei anna varmekjelde, men ver forsiktig. Hald avstand til flammane, pioner gjerne eit stativ som held kleda på riktig avstand. Ei anna løysing er å turke klede på kroppen eller i soveposen. Sokkar kan du legge på låra under stillongsen. Ein kan turke på kroppen, god lufting og hudkontakt er viktig. Dette kan du også gjere medan du går.

DOPAPIRKRISE

Ikkje fortvil, sjølv om du har mange dagar igjen på tur. Er det snø, er dét betre enn papir. Lag ein god snøball og turk i veg. Sommarstid kan du sjå etter ulike vekstar som kan hjelpe deg. Torvmose er til dømes ypperleg, mjuk og god som våtserviettar. Finn du ikkje dette, så er andre typar mose eller store blad gode alternativ.

HOL I SOVEPOSEN

Om du sit ved bålet eller fyrer brennaren inne i teltet, så utgjer det ein fare for kleda du har på deg. Du kan vere uheldig og få gnistar på posen, eller i verste fall legge ein ende av posen i flammane. Kva gjer du då? Det er vanskeleg å fikse ute, så å lukke holet med sportstape er det beste på tur. Legg tapen dobbelt, slik at det ikkje blir lim på nokon av sidene, lag en bit som er omtrent like stor som holet, legg den over holet og tape igjen over med sportstape. Er limet i tapen dårleg, kan det vere lurt å varme han opp med hendene eller ei varmeflaske, slik at han festar seg betre. Når du kjem heim, kan posen lappast saman att.

SKOSÅLEN LAUSNAR

Endeleg skal du på tur att, kanskje har føtene vakse sidan sist, og du låner mor eller far sine gamle fjellsko. Med godt mot dreg du ut, men plutseleg ser

Utan gode sko kjem du ikkje langt!

du at skosålen ikkje lengre er i eit med skoa. Løysinga kan vere å gaffatape saman skoen slik at han held fram til ein plass der du kan byte sko.

OI! EG GLØYMDE ...

Kva gjer du om du er på leir eller tur og har gløymt noko heilt essensielt? Eg gløymde å ta med lavvostonga på verdsspeidarleiren i Japan i 2015. Alle som har slått opp ein lavvo veit at det nesten er umogleg utan stong. Løysinga var å sjå etter noko som kunne erstatte stonga. Ei bambusraie funka bra. Når ein gløymer ting ein treng, gjeld det å ikkje grave seg ned. Løysinga er kanskje nærare enn du trur, men du må vere kreativ for å sjå ho. Har du til dømes gløymt liggjeunderlaget, finn noko anna å liggje på. Og så er det sjølvsagt lurt å sjekke lavvoen før du reiser til den andre sida av verda.

Kva bruker å gå gale når du er på tur? Legg ut bilete og historie på Instagram og bruk emneknaggen #speiding. ❖

Lavvoen står! Det er ikkje smart å gløyme lavvostonga heime når leiren er 8 500 km unna.

Ei solid bambusraie gjorde teneste som lavvostong heile leiren.

TEKST: SANDER ØIGARDEN I **FOTO:** PRIVAT

Rover i det lille landet

Nathalie er en rover fra Luxemburg, og bor praktisk nok i byen med samme navn som landet. Landet er på størrelse med Vestfold krets!

Navn: Nathalie Offermann
Alder: 20 år
Speidergruppe: Panthères noires (Sorte pantere)

HAR DU EN FUNFACT OM DEG SELV?

– Jeg er med i fire speiderkomiteer i Luxemburg.

HAR DU ET FORHOLD TIL NORSKE ROVERE?

– Jeg var med på Roverway i 2024. Da seilte jeg en uke med norske og andre internasjonale rovere, og jeg fikk møte masse hyggelige nordmenn. Det beste var sene kvelder i havnene med sang og fortellinger.

HVA ER DET BESTE MED Å VÆRE ROVER I LUXEMBURG?

– Siden Luxemburg er et lite land, blir du lett kjent med rovere fra hele landet. Det er også enkelt å engasjere seg nasjonalt og bidra med speiding i hele landet!

HVA ER NOE GRUPPEN DIN ALLTID GJØR PÅ TUR?

– For oss er kos rundt leirbålet med fortellinger om gøye opplevelser like viktig som eventyrene!

HVA ER DITT BESTE TURTIPS?

– Gode sko og en godt pakket sekk er alfa og omega, og så hjelper det selvfølgelig med litt snacks til pausene underveis.

TEKST: SIGNE SKOG BJELLAND OG SIGNE HAGEN NÆSJE / **FOTO:** PRIVAT

Caroline, Signe, Signe, Kajsa, Henri og Vilde på årets første samlingshelg. Blir du med neste gang?

HVA ER MANGFOLD?

Mangfold handler om at mennesker ikke er helt like. En gruppe mennesker kan ha mange ulikheter. Det gjelder uansett om gruppen er liten eller stor. For eksempel kan det være forskjeller mellom elevene på en skole, og menneskene som bor i et land.

Mangfold kan også bety variasjon. For eksempel kan det være mangfold i ideer, interesser, og engasjement. En gruppe mennesker kan bidra på ulike måter. Det kan gjøre gruppen bedre og mer interessant.

Mangfold kan være både synlige og usynlige forskjeller. En gruppe kan ha forskjeller i alder, kjønn, religion, kultur, personlighet, funksjonsnedsettelser, interesser, seksuell orientering eller meninger.

Kilde: Lille norske leksikon

Nytt liv i nettverk for mangfold og inkludering

En liten gjeng med enkelt mål: **Alle skal føle seg trygge og inkludert i speideren.**

Var du innom Regnbuekafeen på landsleir i fjor? Der møtte du kanskje noen av oss. Med stort engasjement blåser vi liv i nettverk for mangfold og inkludering igjen.

MED PLASS TIL ALLE

ALLE skal føle seg trygge og inkludert i speideren. Vi jobber for økt bevissthet om mangfold og inkludering, både nasjonalt og på gruppenivå. For å få til det, vil vi spre kunnskap, dele erfaringer og lære av hverandre.

PLASS TIL FLERE

Til sammen har vi i nettverket en del erfaring, men vi er på ingen måte utlært. Vi lærer og utvider horisonten våre gjennom diskusjoner om ulike temaer. Vi kan mye, men i noen diskusjoner merker vi også at vi ikke kan nok. Derfor håper vi at flere rovere og speiderledere med kunnskap, erfaring eller interesse for mangfoldsarbeid har lyst til å bli med.

SAMLINGER, MØTER OG ARRANGEMENTER

Vi kickstartet året med en samling for å bli bedre kjent (bildet). Videre har vi digitale møter en gang i måneden. Her diskuterer vi hva vi har gjort og hva vi skal jobbe med fram til neste møte. I år er hovedmålet å komme i gang, vise hvem vi er og å delta på noen nasjonale arrangementer, som for eksempel roverlandsleiren på Nordtangen leirsted i juli.

UTVIKLER RESSURSER

På sikt ønsker vi å bidra med ressurs-materiell til grupper og arrangementer, holde kurs og være synlige og tilgjengelige på sentrale arenaer – og mye mer. Vi begynner i det små og bygger nettverket gradvis, istedenfor å gape over for mye på en gang.
Har du lyst til å bidra med noe, smått eller stort, eller har du spørsmål? Send oss en e-post!
mangfold-inkludering@speiding.no ❖

TEKST: JANNE K. FONGEN I **FOTO:** HELENE MOE SLINNING

Hva skal vi finne på?

Det er mye moro dere kan finne på som rovere, og det er bare fantasien som setter grensene. **Her kommer noen tips!**

Mange synes at rovertida er den beste tida i speideren, men den blir aller best med litt planlegging.

PLANLEGGING ER NØKKELEN

Skal dere få til noe morsomt, bør det planlegges i forkant. Da er sjansen mye større for at dere får det til. Dessuten gjør det at flere prioriterer møtene. Godt oppmøte er viktig for å bygge lag og for å få gjennomført gode aktiviteter.

FORDEL ANSVAR

Etter at dere har planlagt hva dere vil gjøre på de kommende møtene, er det lurt å fordele ansvaret. Det er ikke bare laglederen som må planlegge møtene – la det gjerne gå på rundgang. Selv om det er kjekt å lage en terminliste, kan det være vanskelig for noen å planlegge langt fram i tid. Da kan det være bedre å lage planer for to–tre måneder av gangen, i stedet for et helt halvår. Snakk sammen og finn ut hva som fungerer best for dere.

Her kommer noen forslag til ting dere kan finne på!

UT, UT, UT!

Utemøter krever kanskje litt mer planlegging, men egentlig ikke så mye! Gå en kveldstur, en tur i skogen eller kanskje en topptur. Hva med stjernekikking, plukke blomsterbuketter, dra på sopptur eller prøve geocaching?

LEIRBÅL UTEN LEIR

Bål er koselig, særlig på mørke kvelder. Kanskje dere kan ha et leirbålsmøte? Eller bare fyre bål og prate? Lage kveldsmat på bål? Se om dere klarer å fyre opp med andre metoder enn å bruke fyrstikker?

FOTO: KENNETH HORNER

En digg wokpanne er lett å lage på et rovermøte.

SKADESMINKING

Bestill et enkelt skadesminkekit på nett, finn frem noen YouTube-videoer og dere er i gang. Kanskje dere kan holde neste førstehjelpsmøte for troppen?

FOTO: JANNE FONGEN

Et klatresenter er en bra base for et rovermøte.

TA BRATTKORT!

På de aller fleste klatresentre kan dere ta brattkortkurs på et par kvelder. Du trenger ikke ha klatret før for å kunne ta brattkortkurs, og det passer for alle i alminnelig grei form. Meld dere på, da vel!

TA ET MERKE

Merker er motiverende, og gir dere «gratis» møteopplegg. Dessuten ser det flott ut på skjorta. Søk i Speiderbasen og se oversikten på side 40!

INVITER ANDRE ROVERLAG!

Hva med å samarbeide med roverlaget i nabogruppa om møtene? Plutselig blir planleggingsarbeidet delt på to, dere blir flere rovere på møtene og kan bli kjent med nye venner.

MIDDAG PÅ ROVERLAGSMØTE

Lag middagen ute. Prøv gjerne noe nytt og spennende som dere ikke har laget ute før. Calzone på bål er lett og godt. Pytt i panne funker alltid. Sjekk ut «Speiderkokken» på side 24 for oppskrift og inspirasjon, eller nettsiden turmat.no.

KANOTUR

Dra på kanotur! Veldig morsomt og kan gjøres både enkelt og avansert. Hva med å bygge en kanomaran? Eller padle ut til en øde øy for hengekøyeovernatting?

VÆR DE KULE FORBILDENE

Husker du at du så opp til roverne da du var speider i troppen? Nå ser de opp til dere! Kanskje dere kan holde et troppsmøte og samtidig avlaste speiderlederne?

FINN PÅ NOE GØY MED FØRERPATRULJEN

God førerpatruljeaktivitet er viktig for å beholde peffene og assene fram til roveralder. Det gjør også at roverlaget vokser. Planlegg et kult møte for førerpatruljen. Hinderløype, tur eller pizzabaking på bål er bare noen forslag.

FOTO: ANNA FEED

Endelig leir! Men sørg for at resten av speideråret også blir gøy og variert.

FOTO: FLOKI HANSTEEN

Ingen er for gammel eller for kul for å leke!

FIKSEMØTE

Ta med turjakka med hull, teltet med en liten rift og merkene du har hatt lyst til å sy på leirbålskappa lenge. Finn frem nål, tråd og en kopp kakao. God fiksing!

LÆR NOE AV VENNENE DERES

Tenk over hvilke hobbyer vennene deres har. For eksempel kan venner på gård, med smie eller hunder være morsomme å besøke.

LOMMETUR

Dra på tur, men kun med det du får plass til i lommene! Alt dere vil spise må finnes ute. Sett gjerne av ett møte i forkant av turen for å lære litt om ulike spiselige vekster avhengig av årstid.

ROVERLOGGEN

Er et verktøy som skal hjelpe dere med å legge opp god roverlagsaktivitet. Her får dere god oversikt over treningsprogrammet og dermed inspirasjon til hva dere kan gjøre på møtene. Roverloggen er til salgs hos Speider-sport.

LEK ER MORSOMT

Boksen går, gi et lite vink, gjemsel, kubb, rødt-grønt lys, hi ha ho og the floor is lava er faktisk ordentlig morsomt som rover også. Gi det et forsøk eller fem!

Denne saken er inspirert av artikler om roverarbeid fra SPEIDEREN 1–2020 og 2–2020, der vi snakket med flere ulike roverlag om deres aktiviteter. Ideene i denne saken kommer derfra. Vil du lese dem? Du finner dem på issuu.com/speiderforbund. ❖

TEKST: ALEXANDER VESTRUM I **FOTO:** REGINE SKOGMO GRØTTE

I sommer er det flere Pride-arrangementer her i landet. Bildet er fra paraden i Oslo for et par år siden.

FOTO: LARS RØRAAS

Bli med på fargerik feiring!

Vi gleder oss til å feire mangfold og inkludering sammen med resten av landet, og til å vise vårt engasjement for at alle er velkomne i verdens største vennegjeng.

I speideren utvikler vi trygge, selvstendige og ansvarsbevisste mennesker som tør å være seg selv, som tør å kjempe mot urett, og som vil være med på å skape en bedre verden. Derfor er det en selvfølge at Speiderne i Norge er med på feiringen av Pride. Bli med, du også!

Her er en oversikt over noen av Pride-markeringene utover i 2026:

- **29. mai–6. juni:** Regnbuedagene i Bergen, med parade på siste dag
- **30. mai:** Rælingen Pride
- **4. juni:** Salten Pride
- **17.–27. juni:** Oslo Pride, med parade på siste dag
- **20. juni:** Pride på Grensen i Halden
- **20.–23. august:** Alta Pride
- **9.–16. november:** Arctic Pride i Tromsø

Det finnes også flere arrangementer rundt om i landet. Sjekk med kommunen din! Og send gjerne informasjon om disse til post@speiding.no. ❖

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** MADS ANKARSTRAND

Mål: F-1, 7, 9, 11, V-3

Sjø og vann

Dette fordypningsmerket er perfekt å ta sammen med roverlaget nå i sommer, særlig hvis dere skal på sjøspeiderleir, eller leker med tanken om å dra på tur med kano, kajakk eller en gammel seilbåt.

Sikker ferdsel på vann og gode ferdigheter innen bruk av kano, kajakk og båt er det praktiske utbyttet av å jobbe med dette merket. Hvis noen av dere er mer drevne, kan de lære bort til de andre i roverlaget.

HVORDAN JOBBE MED MERKET

Dette må alle gjøre:

1. Lære sjøvettreglene og vise sikker bruk av båt.
2. Lære og praktisere sikkerhet i kano. Kjenne og praktisere god padleteknikk i kano (fremdriftstak, J-tak, viftetak, hengtak og brekktak). Lære kameratredning ved kanovelt.

Velg i tillegg to av disse seks oppgavene:

1. Dra på båt- eller kanotur med minimum to overnattinger. Prøve å fange fisk og andre råvarer i og langs vannet, tilberede og spise dette.
2. Dra på seiltur med en eldre båt, sett dere inn i hva slags båttype dette er, hvordan den er bygget og hvorfor. Hva slags bruk er den spesielt beregnet for?
3. Lære å padle kajakk. Beherske de viktigste padletakene og eskimorulle.
4. Delta på kanokurs eller seilkurs.
5. Ta for dere et vann eller et begrenset område av en fjord eller sjøen. Registrer hva som finnes av dyre- og planteliv der. Finn ut om området kan være påvirket av forurensning, i så fall hvor stor og hvordan.
6. Planlegge, gjennomføre og evaluere en overnattingstur på sjøen for en av enhetene eller for lederne i speidergruppa.

La dere inspirere av noen av oppgavene over, eller velg noe annet. Husk at oppgavene skal være passe utfordrende og noe dere synes er gøy. Bortsett fra de to obligatoriske oppgavene, kan hver av dere velge fritt, men det er fint å kunne ta hele merket sammen.

Ha det gøy på vannet i sommer! ❖

TEKST: ADA SOFIE SCHREIBER

Mål: K-13

Ada Sofies beste bok- og filmtips

Sommeren nærmer seg! Fyll opp med bøker du kan lese på leir, og serier du bør se med patruljen eller roverlaget en sommerkveld! **Her er mine beste tips.**

Bok: Carrie Soto is Back

av Taylor Jenkins Reid

Carrie Soto hadde rekordmange seire på tennisbanen, men i 1994 blir verdensrekorden hennes slått. I boka følger vi Carrie Sotos ikoniske comeback, og hva hun er villig til å gjøre for å nå toppen igjen! Det å følge en kvinnelig hovedperson som er utrolig ambisiøs, selvsikker og talentfull er rett og slett inspirerende. Jeg er selv ikke så veldig interessert i sport, men Jenkins Reid har et spesielt talent for å få deg til å leve deg inn i historien, uten at det blir for mange tekniske tennisdetaljer. Måten hun skriver historisk fiksjon på gjør også at karakterene virker helt ekte! Boka tar også for seg forholdet Carrie Soto har til faren sin, som tidligere fungerte som treneren hennes. Forholdet deres er anstrengt etter et tidligere svik, og det settes skikkelig på prøve underveis i boka. Boka passer nok særlig til jenter eller gutter i roveralder. Den finnes også på norsk.

Bok: Nattafortellinger for rebelske jenter

av Elena Favilli

I denne boka får vi 100 «nattahistorier» om ekstraordinære kvinner og hva de har gjort for verden. Noen av disse kvinnene er eldre historiske skikkelser, som Elisabeth 1., mens andre er fra nyere tid, som Serena Williams. Hver kvinne i boka er illustrert, og hver historie om henne er oppsummert på én side. På denne måten kan du velge selv om du vil lese mange historier på én kveld, eller spre dem utover flere kvelder. Jeg liker denne boka særlig godt fordi den gir mulighet til å lære litt om mange ulike historiske personer. Kvinner nevnes generelt mye mindre i historiebøker, så for meg var dette en fin måte å få sett hvordan ulike kvinner også har bidratt i historien. Denne anbefaler jeg for yngre speidere, men den fungerer fint for litt eldre speidere, også.

Serie: We were liars

basert på boka «We were liars» av E. Lockhart

Om du ser etter en sommerserie fylt med spenning, mystikk, kjærlighet og vennskap, kan jeg absolutt anbefale denne! Serien handler om Cadence som kommer tilbake igjen til familieøya etter en traumatisk hendelse forrige sommer. Hun våknet opp på stranda uten noen minner om hva som hadde skjedd, og denne sommeren prøver hun å nøste opp i de tapte minnene. Hva var det som skjedde den sommeren? Hvorfor vil ikke familien fortelle noe? Og kommer vennegjengen, bestående av Cadence, kusinen Mirren, fetteren Johnny og hennes elskede Gat noen gang til å bli som før? Og hva var det egentlig som skjedde mellom Gat og Cadence den sommeren? Serien hopper mye i tid og gir et innblikk i hvordan denne rike familien forsøker å beskytte familiehemmelighetene for alt det er verdt. Anbefales sterkt til alle over 13 år.

Bok: 1984

av George Orwell

Er det én klassiker man burde ta seg tid til å lese, så er det nettopp denne! Ikke bare er den svært aktuell, men den er også en av de mer lettleste klassikerne jeg har lest. Boka handler om en potensiell framtidsutvikling der London er blitt del av et diktatur. Winston Smith jobber i sannhetsdepartementet – et departement som jobber for å justere sannheten slik det passer best for partiet og lederen Storebror. Partiets slagord lyder som følger: «Krig er fred, frihet er slaveri, uvitenhet er styrke.» I et samfunn som dette, er det utrolig farlig å stå i opposisjon mot partiet. Likevel begynner Winston å stille spørsmål ved partiet og dets handlinger. Men han må være forsiktig, for som de alle sier: «Storebror ser deg!» Denne boka passer perfekt for både gutter og jenter i roveralder.

Ta et fordypningsmerke!

Hvilke merker for rovere har du allerede tatt, og hvilket har du lyst til å ta neste gang? Merkekravene finnes i Speiderbasen. Når du har tatt et merke, kan det bestilles hos Speider-sport.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** KATINKA ROSBACH

– Det blir et fantastisk sted

Tredalen leirsted på Hvaler er for tiden en byggeplass, men tar gradvis form som en base for mer aktivitet for flere. – Det blir et fantastisk sted for små leirer, møter og kurs!

Det sier Svein Otto Aure, prosjektleder for forbundets eiendommer. Investeringene er i størrelsesorden 35–60 millioner kroner, med betydelig støtte fra blant annet Sparebankstiftelsen. – Første byggetrinn startet i januar 2025, forteller han.

Infrastruktur med ny vei, parkering, vann, strøm, flere bygninger, aktivitetsmuligheter og uterom er sentrale stikkord for oppgraderingen av Tredalen, som har vært NSF sitt leirsted siden Norsk Speidergutt-Forbund kjøpte den vakre strandeiendommen på Spjærøy i 1955.

– Vi bygger Norges fineste møtested, med nydelige lokaler og flott utsikt. Materialene er valgt med tanke på lang levetid, og mye fra det som er revet brukes på nytt. Det blir plass til flere arrangementer samtidig, og er like fint sommer som vinter, med gode varme hytter og et flott kjøkken som innbyr til matlaging for mange.

FOR FLERE ENN SPEIDERNE

På Tredalsfestivalen i slutten av august fylles stedet med speiderledere fra mange steder i Norge. Festivalen skal bli en årlig kickstart på speiderhøsten. Men Tredalen blir i framtiden et viktig sted også for skoler, friluftslivsorganisasjoner og andre som ønsker den rammen Tredalen kan gi deres arrangement, understreker Svein Otto. – Det er bussforbindelse til og fra Oslo bussterminal omtrent hver time hele året, og med bil tar det cirka 1,5 timer fra Oslo S.

– Nå er den første av to patruljehytter på plass, med oppholdsrom, kjøkken og soverom. Den har kapasitet på 15–20 personer, og i alt har Tredalen nå innendørs overnatting til rundt 55 personer. Stedet er klar til bruk fra sommerferien i år, og vi har mye ledig kapasitet til høsten og neste år.

Svein Otto peker på at mye bruk av Tredalen styrker mulighetene for å få støtte fra stiftelser til videre utvikling av stedet. – Det bør ikke mangle på interesse fra verken speidere eller andre, for stedet er og blir skikkelig flott! ❖

OM PLANENE FRAMOVER

- Leirplasser for 300, med mulighet for tre parallelle leirer.
- Tilgang på vann, strøm, toaletter/dusjer, avfallsløsning og matfasiliteter.
- Tilrettelagte bålplasser, hinderløype og aktivitetsområder.
- Overnatting innendørs for opptil 100 hele året.
- Forsamlingsrom for 100 deltakere.
- Storkjøkken for 12–100 personer.
- Lager og utleie av utstyr, inkludert kanoer og båter (Frilager).
- Mulighet for lengre opphold for speiderskuta Havbraatt og andre båter.
- Parkering for 20 personbiler.
- Adkomst for buss, utrykningskjøretøy og renovasjon.

FOTO: SVEIN OTTO AURE

#speiding

Nå gleder vi oss til sommer og leir igjen, men jammen hadde vi en fin vinter også!
Bildene har speidere over hele landet delt på Instagram med emneknaggen #speiding.
Del du også, da!

3.skien

speidertroppen_nittedal

3.skien

oslospeiderne

3.skien

skedsmospeider

kolltveit_bks_speidergruppe

3.skien

1.sandnes_speidergruppe

lorenskogsydspeidergruppe

1.sannidalspeidergruppe

1.sannidalspeidergruppe

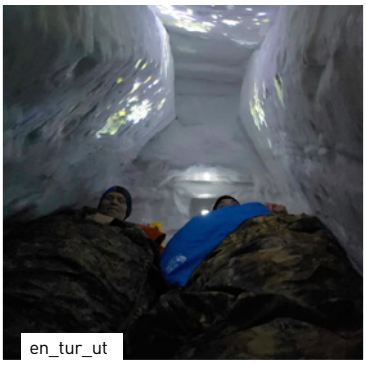

hustadvikaeide

3.skien

bonesspeider

1.sannidalspeidergruppe

bonesspeider

en_tur_ut

bergen_studentspeidergruppe

bonesspeider

alexandra.forne

1.slattum

bonesspeider

heidibratland

bonesspeider

1.slattum

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

Kongens taler

Ragnhild Thielemann (19) fortalte kongen og kronprinsen om viktigheten av å være «Alltid beredt» under åpningen av Totalforsvarsåret 2026. I hennes eget beredskapslager finner vi et par nøster garn, et klippekort på kafe og tjue poser ferdiggrøt.

SPEIDER-CV

Navn: Ragnhild Thielemann

Alder: 19 år

Speiderbakgrunn: Aktiv i 17. Oslo Kampianerne hele livet som speider, nå småspeiderleder

Utdanning: Holder på med bachelorgrad i matematikk ved Universitetet i Oslo

Aktuell: Holdt en av talene under åpningen av Totalforsvarsåret 2026, med blant andre kong Harald og kronprins Haakon som tilhørere.

Ragnhild har satt seg til rette i sofaen med strikketøyet i hendene på Åpent Bakeri, og cappuchinoen kommer snart på bordet.
– Jeg er som alle andre jenter, så det skal bli sophiescarf, sier hun med et smil om munnen, mens hun tar en slurk av melkeskummet fra kaffen.

ISTEDENFOR MOBIL

Hun nevner strikking som en motvekt til sosiale medier og hva de har gjort med vår konsentrasjonsevne. Vi har et «attentionspan» på et par minutter, så mange opplever en rastløshet i fingrene under lange forelesninger, årsmøter og bussturer.
– I stedet for å ha en mobil, så har vi strikketøy. Jeg har det konstant i hendene, og det er rent mekanisk. Og det er jo ikke noe problem å se deg i øynene når vi snakker, selv med strikketøyet i hendene.

VIKTIGHETEN AV FELLESKAPET

Hun forteller også om strikking som et sosialt lim, med småprat om garnkvaliteter, oppskrifter og farger. Strikking har blitt populært de siste årene, og er en felles referanse blant mange ungdommer, ikke bare blant pensjonister på gamlehjem, forklarer hun. – Jeg har generelt troa på småprat, å smile i gangen og å løfte blikket opp fra mobilskjermen. Garn har blitt en enkel og hyggelig samtalestarter, sier hun mens hun flytter maskemarkøren i det røde strikketøyet.
Mange unge er ensomme, og det å bli sett er nødvendig for å hindre at ungdom faller fra. – Det er her jeg mener speiderbevegelsen kommer inn som en viktig del av den sosiale beredskapen. Vi lærer barn og unge å møte motgang med fellesskap, ta ansvar for hverandre og å holde motet oppe, selv i motgang og vansker, understreker Ragnhild. – Patruljeinndelingen og patruljeførerne gjør at de voksne lederne kan trekke seg tilbake, slik at speiderne tidlig lærer hvor viktig det er å løfte blikket og ta vare på dem rundt seg. – I fare for å virke dystopisk, tror jeg arenaer der barn ikke må konkurrere, men lærer å se hverandre uten skjerm, er blitt sjelden kost, og desto viktigere å ta vare på.
Hun synes at alle som leser dette skal være stolte av identiteten de har som speider.

SAMFUNNSENGASJEMENT

Ragnhild er først og fremst opptatt av samfunnsengasjementet i speiderbevegelsen og speideren som aktør i lokalsamfunnene.
– Jeg er speider for samfunnsansvaret, fellesskapet og å lære barn og unge å engasjere seg. Jeg sover ikke i telt. Ikke sitér meg på dette, men telt er utrolig ukomfortabelt og slitsomt, utbryter hun.
Siden SPEIDERENs journalist heller ikke er overbegeistret for lengre perioder i telt, velger vi likevel å skrive det.

Muligheten til å fortelle noen av de øverste personene i Norge om nettopp samfunnsengasjement dukket brått opp tidligere i år. På bare én ukes varsel måtte Ragnhild, sammen med folk fra forbundskontoret, lage en tale om beredskap til åpningen av Totalforsvarsåret 2026.

KONGELIGE GJESTER

Prominente gjester, som kong Harald, kronprins Haakon og justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen, var tilhørere da Ragnhild talte.
– Det var et enormt privilegium. Det å få lov å snakke om det som betyr mest for deg, den sosiale beredskapen, foran de viktigste menneskene i Norge var utrolig stort. Det mest slående var hvor engasjert de var i det jeg hadde å fortelle, og at de virkelig bryr seg om speiderbevegelsens rolle i Totalforsvarsåret 2026.

Intervjuet har gjort det tydelig at Ragnhild snakker om beredskap som noe mer enn «prepping» og beredskapslager.
– Det viktigste er at vi er i sosialt beredt. At vi kan ta vare på hverandre, rett og slett. Og ja, når krisen inntreffer, så trenger man i første rekke knekkebrød, vann og en primus. Men for å holde ut katastrofen, er vi avhengige av at noen spør hvordan vi har det.

LØFTE BLIKKET

– Jeg oppfordrer alle som leser dette til å være bevisste på å løfte blikket opp fra skjermen, og til å ta litt ekstra vare på dem rundt seg. Også vil jeg selvsagt anbefale å ta turen innom en garnbutikk, sier hun og ler. ❖

FOTO: STIAN OLBERG

Ragnhild har ordet, og kongen, kronprinsen, justisministeren og andre lytter oppmerksomt.

TEKST: KIRVIL KAASA OG JANNE K. FONGEN I **FOTO:** HELENE MOE SLINNING

Viktig påfyll

Å være speiderleder kan være kjempegøy og givende, men krever innsats og utholdenhet. Derfor bør vi sørge for jevnlig påfyll av motivasjon.

Lederoppgaven er bare én av mange brikker i puslespillet som utgjør en travel hverdag. Enten du har lang erfaring som speiderleder, eller du er ganske fersk, er motivasjon viktig for hvordan du opplever det å være leder.

Vi mennesker er til dels svært forskjellige når det gjelder hva som motiverer oss. Lokale forskjeller mellom speidergruppene gir også ulike rammer og premisser for speiderarbeidet. Å gi én oppskrift på det å sikre motivasjonen hos hver enkelt av våre mange dyktige speiderledere, er ikke mulig, men her er noen tips.

SETT AV TID TIL LEDERFELLESSKAPET

Tid oppleves ofte som den knappeste ressursen. Vi prioriterer fort vekk det vi ikke absolutt må gjøre, også i speidergruppa. Planlegging og gjennomføring av aktivitetene for speiderne kommer gjerne først.

Spør vi speiderledere om hva som motiverer dem, svarer mange at det er å se speiderne mestre noe nytt og vokse med oppgavene. Det er veldig bra å få påfyll fra kjernen av det vi gjør i speideren, men prøv å sette av litt tid til en ledertur en gang iblant, en hyggelig kveld i fellesskap, eller et kurs som kan gi ulike former for påfyll.

Kanskje det passer å ta en prat om hva som gir dere energi? Det kan bidra til nye ideer, drømmer og nye måter å løse utfordringer på, i tillegg blir dere bedre kjent med hverandres egenskaper og ferdigheter.

På landsleir er det variert lederprogram gjennom leiruka, men å samles rundt et bål om kvelden er også kjærkomment.

FOTO: KATINKA ROSBACH

En hyggelig kaffepause styrker de sosiale båndene. Det bidrar også smil og latter til!

UNNGÅ UTBRENTHET

I perioder kan vi oppleve «motbakker» av ulike årsaker. Med en lav terskel for å si ifra om det i tide, unngår dere at noen går lei eller blir utbrent. Vær tydelige på at det er lov å melde fra om at man er sliten og trenger litt avlastning eller kanskje en pause. Kan oppgavene fordeles bedre eller løses annerledes? Er det noe vi helt kan la være å gjøre?

Kristine Perander er gruppeleder i 1. Bodø speidergruppe og ledertrener i Salten og Helgeland krets. Hun blir motivert av å se speiderne utvikle seg:

– Det er inspirerende å følge speiderne over tid, helst over flere år, å se dem bli modne og lære å ta på seg ansvar.

Hvem er speiderledere hos dere?

– Det er foreldre til speidere som er både troppsledere og troppsassistenter. De fleste hadde kjennskap til speideren gjennom at de hadde hatt flere barn i gruppa. Gruppa prioriterer lederkurs til sine ferske ledere. Ledertreningen har vært veldig nyttig, uten den er det rett og slett vanskelig å vite hva vi holder på med.

Flere av lederne i gruppa er ledertrenere og holder blant annet peffkurs i kretsen, andre er aktive på nasjonalt nivå.

– Vi har også noen erfarne ledere som har vært med lenge og hatt enheter tidligere, men de er nå aktive på krets- og nasjonalt nivå. Det er viktig at de skal få prøve noe nytt for å holde motivasjonen sin oppe. Men det forutsetter selvsagt at vi klarer å rekruttere nye ledere innimellom.

Da SPEIDEREN-redaksjonen snakket med Kristine for noen år siden, fortalte hun at egne ledermøter for sosialt og faglig påfyll hadde vært «prikken over i'en» å få til, men var vanskelig å prioritere i en travel speiderhverdag.

– Nå arrangerer gruppa jevnlige ledermøter for det sosiale, for å inkludere nye og for å dele informasjon og tips. Ledertrenerne i kretsen har også arrangert faglige samlinger for hele kretsen under ordinære kretsarrangementer, med faglig påfyll og hvor vi tar ledermerker sammen. Det har blitt godt mottatt, sier Kristine fornøyd.

Arve Skjørestad er gruppeleder i Riska speidergruppe. Han er opptatt av å sørge for et godt ledermiljø.

Hva gjør dere for å bygge et godt ledermiljø?

– God organisering og god informasjon skaper forutsigbarhet for lederne. Vi har gruppeting én gang i måneden for alle lederne i gruppa. En helg hvert år drar vi på en ledersamling som vi har godt utbytte av. Når kretsen arrangerer kurs, sender vi lederne våre dit. I tillegg har vi egen jule- og sommeravslutning for lederne. Hvis vi ledere har det kjekt sammen, er det mye annet som går av seg selv.

FOTO: JOHANNES LILLESKARE PEDERSEN

En speiderleir kan også være en fin arena for sosialt lederpåfyll. Ledere på korpsleiren Faros i 2024.

Hvordan involverer dere roverne i lederarbeidet?

– Vi inviterer med alle roverne som ønsker det til å bli ledere. Vi prøver å gi dem oppgaver som passer deres tid, eksempelvis prosjektbaserte oppgaver, eller at de av og til skal lede et troppsmøte.

Hva preger ledermiljøet hos dere?

– Som omtrent alle grupper, er vi noen ildsjeler som er omtrent uunnværlige for gruppa og som utgjør kjernen. Enkelte ledere er gamle speidere selv, de aller fleste er foreldre til barn i speideren. Vi har en god miks av erfarne og litt mer uerfarne, men flinke ledere. Likevel skulle vi gjerne hatt enda flere ledere som går i front og trekker lasset.

– Vi er proaktive når det gjelder å rekruttere nye ledere blant foreldrene, og prøver først å få dem med i bever- og småspeiderarbeidet hvor terskelen er lavere. Dessuten prøver vi å rekruttere "vanlige" foreldre inn til gruppestyret, for eksempel som kasserer eller dugnadsansvarlige, slik at vi ikke trenger å bruke ledere til dette.

MOTIVASJON OG PÅFYLL FOR DE YNGSTE

Både Arve og Kristine opplever at det kan være utfordrende å holde motivasjonen oppe blant peffene.

– Peffene har veldig ulik erfaring og modenhet. Noen er helt ferske, mens andre har vært peffer i flere år, forteller Arve. I tillegg kan det være ganske stor aldersforskjell mellom dem.

Begge speidergruppene har hatt aktive førerpatruljer i mange år. De månedlige førerpatruljemøtene brukes både til planlegging av møter, til å avklare peffens rolle på turer og til faglig påfyll, for eksempel om førstehjelp.

FOTO: MADS ANKARSTRAND

Mange speiderledere blir sterkt motivert av å se speiderne sine vokse og utvikle seg gjennom flere år.

Førerpatruljen brukes også som et forum for å diskutere utfordringer i patruljen og i ledelse: Hvordan kan peffen tilrettelegge for en speider med konsentrasjonsvansker? Hva kjennetegner et godt møte? Hvordan løse bråk i patruljen?

I Riska speidergruppe er det noen tidligere ledere som ikke lenger er med hver uke, som har ansvar for førerpatruljen.

– Det fungerer fint både for førerpatruljen, som får et godt opplegg, og for ledere som ikke har mulighet til å være til stede hver uke, forteller Arve.

I Salten og Helgeland arrangerte kretsen for en tid siden jevnlige peffsamlinger. Det var motiverende. Nå arrangerer gruppa hyggelige aktiviteter for førerpatruljen.

– Peffene får små «gulrøtter», som sommer- og juleavslutninger og andre morsomme aktiviteter, for eksempel kinokvelder, forteller Kristine.

Arve forteller at mange grupper opplever at det kan være vanskelig å få peffene til å organisere aktiviteter selv.

– De er kanskje mer vant til å få et opplegg servert. En av speiderlederne våre, som er redningsmann i Forsvaret, foreslo å bare instruere peffene på speidermøtet. Deretter går peffen til patruljen sin og forklarer opplegget. Det er en enkel måte å gi dem ansvar på, og fungerer utrolig bra. Peffene får en helt annen ansvarsfølelse.

Kristines beste tips er å finne ut hva peffene selv har lyst til å gjøre.

– For noen er det motiverende med egne vandrerturer. Andre synes det er gøy å arrangere sine egne møter og kjenne at de får være litt «voksne og proffe».

Begge understreker også hvor viktig peffkurs er.

– Peffkurs er viktig for det «faglige» og for motivasjonen. Og så er det ofte veldig kjekt og motiverende å treffe speidere fra andre grupper, sier Arve.

Deler av saken sto på trykk i SPEIDEREN 3–2019. ❖

TEKST: KATRINE ANDERSEN & JANNE K. FONGEN I **FOTO:** RUNAR SØRENSEN

Hørt om Speiderne i Norge?

Klart vi skal samarbeide om speiding med våre gode venner i KFUK-KFUM-speiderne! Tett samarbeid er egentlig ikke noe nytt, men nå gjør vi mer av det i foreningen Speiderne.

FOTO: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKEN

Speiderne-logoen, med den enkle flammen, begynner å bli kjent i speidernorge.

Speiderne i Norge (Speiderne) er en felles forening for samarbeidet mellom KFUK-KFUM-speiderne og Norges speiderforbund. Sammen er vi speiderbevegelsen i Norge og en av landets største barne- og ungdomsbevegelser.

FELLES VERDIER OG MÅL

Vi deler mange verdier og målsetninger, og jobber etter speidermetoden, på samme måte som andre speidere over hele verden. Gjennom friluftsliv lærer vi barn og unge å mestre små og store utfordringer, ta vare på hverandre og bidra positivt i samfunnet – helt uavhengig av hvilket forbund speideren er medlem av.

Mange av våre felles arrangementer som NM i speiding, Landsleir, Jamboree, og Roverlandsleir er organisert i Speiderne. Det er også gjennom Speiderne vi er medlemmer av verdensspeiderorganisasjonene WAGGGS og WOSM.

SAMMEN BLIR VI FLERE

Ett av hovedmålene med opprettelsen av Speiderne er å sørge for at flere hører om oss og får kjennskap til speideren. Vi vil tross alt at flere skal få kjenne på det fantastiske speiderfellesskapet og lære ferdigheter for å mestre livet! Det gjør vi best når vi står sammen og bruker navnet Speiderne.

SPEIDERNE.NO

Har du vært innom nettsiden? Hvis ikke, ta en kikk! Det er hit mye av det felles informasjonsmateriellet viser. Her kan barn og nye frivillige finne speidergruppa som ligger nærmest dem. Enkelt, ikke sant? ❖

Speiderne består av rundt 26 000 speidere og ledere.

SPEIDERNE I NORGE SKAL

- bidra til å utvikle og styrke speiderarbeidet i Norge
- tilby internasjonale opplevelser til norske speidere
- være en aktiv bidragsyter til utvikling av speiding internasjonalt
- være en møteplass for speiderbevegelsen i Norge
- skape økt kjennskap til speideren og ekstern synlighet for å nå nye speidere

TEKST: PEER-JOHAN ØDEGAARD | **FOTO:** LARS RØRAAS

Et godt ledermiljø – en forutsetning for god speiding

Vi snakker ofte om hva speiderne våre skal lære og oppleve. Men kvaliteten på speiderarbeidet avgjøres i stor grad av noe annet: miljøet blant lederne.

Et godt ledermiljø handler ikke først og fremst om struktur og planer, men om mennesker. Om hvordan vi møter hverandre, samarbeider og tar ansvar – også for hverandre. Når lederne trives, blir også speiderarbeidet bedre. Det merkes på stemningen, på gjennomføringen og på speiderne.

Jeg har sett hvor stor forskjell det gjør når ledermiljøet fungerer. Der det er rom for å stille spørsmål, dele erfaringer og være ærlig om det som er krevende, vokser både tryggheten og kvaliteten. Ingen får det til alene, og det skal vi heller ikke.

Et godt ledermiljø bygges ikke av seg selv. Det krever bevisst arbeid. Det handler om å inkludere nye ledere tidlig, gi ansvar som er tilpasset, og sørge for at alle blir sett. Det handler om å sette av tid til å snakke sammen – ikke bare om program og aktiviteter, men om hvordan vi har det. Og det handler om å anerkjenne innsatsen som legges ned, også i det små.

Vi må også tåle at vi er forskjellige. Ulike styrker, ulik erfaring og ulike måter å lede på er en styrke – hvis vi bruker det riktig. Da trenger vi en kultur for å støtte hverandre, ikke vurdere hverandre.

Et godt ledermiljø er ikke et mål i seg selv, men et grunnlag. Det er der vi bygger speideren – sammen. ❖

Speiderhilsen fra speidersjef Peer-Johan

Løsninger på Hodebry på side 12 og 13:

F	H	U	N	D	E	K	J	E	K	S	T
Å	L	X	I	K	H	M	S	M	T	L	I
H	B	L	Å	V	E	I	S	I	U	G	L
T	G	H	R	C	S	H	C	K	L	B	S
U	Æ	B	E	N	T	I	H	N	I	W	S
S	A	A	Q	E	E	E	R	S	P	C	L
E	Y	L	S	L	H	N	U	K	A	S	M
N	S	D	W	H	O	E	N	J	N	N	A
F	B	E	R	H	V	I	T	V	E	I	S
R	S	G	I	Å	E	N	F	D	R	H	I
Y	T	V	Å	O	V	E	R	L	K	Y	P
D	J	K	R	O	K	U	S	U	T	D	B
E	L	F	E	G	H	E	M	E	J	A	L
K	U	H	Ø	B	S	G	Ø	K	I	F	Å
P	R	E	S	T	E	K	R	A	G	E	K
R	Ø	K	E	H	G	E	B	R	A	N	L
S	D	A	S	Æ	T	B	L	I	S	E	O
J	K	T	L	Å	S	S	O	J	E	R	K
F	L	A	G	J	G	I	M	P	L	S	K
G	Ø	S	B	L	Å	H	S	T	B	F	E
S	V	I	L	Ø	V	E	T	A	N	N	L
L	E	F	A	U	E	N	E	Å	T	G	L
A	R	S	I	H	L	V	A	J	B	N	G

HEDER OG ÆRE

Vi presenterer speidere, speiderledere og andre som er blitt gjort ekstra stas på for speiderinnsatsen sin. Gratulerer!

ÆRESKNIV

Tildeles aktive medlemmer som har vist mot og utholdenhet i spesielle situasjoner eller ledere i alle enheter som har gjort en spesiell innsats på sitt plan. Du må ha vært NSF-medlem i minst fem år.

- Åse Åtland, tildelt av Ulriken speidergruppe
- Linn Jeanette Mikalsen, tildelt av Konnerud speidergruppe
- Eva B. Skarung, tildelt av Sandnes MS speidergruppe
- Leif Robert Hammer Arntsen, tildelt av 1. Eydehavn speidergruppe
- Marianne Askildsen Dalheim, tildelt av 1. Eydehavn speidergruppe
- Gry Merethe Myklebust, tildelt av 1. Eydehavn speidergruppe
- Svein Arild Frøshaug, tildelt av 1. Eydehavn speidergruppe
- Magdalena Rong, tildelt av Hordaland krins
- Gunnar Høgås Skjæveland, tildelt av Hordaland krins
- Josefine Tellevik, tildelt av Hordaland krins
- Øistein Stemme, tildelt av Bønes speidergruppe

HEDERSTEGN

Tildeles aktive ledere og tillitsvalgte som har gjort speidersaken en stor tjeneste, eksempelvis vist initiativ og engasjement til løsning av større oppgaver. Mottakeren må ha vært medlem i Norges speiderforbund i minst åtte år, og ha utført oppgaver på minimum krets- eller korpsnivå.

- Øystein Gonsholt, tildelt av Hedmark krets
- Harald B. Pettersen, tildelt av Hedmark krets
- Torgunn Myklebust, tildelt av 1. Eydehavn speidergruppe
- Gunvor Bråthun Moe, tildelt av Hordaland krins

SPEIDERSJEFENS TOPPUTMERKELSE

Speidersjefens topputmerkelse er den høyeste utmerkelsen du kan oppnå som stifinner, vandrer eller rover. Det stilles høye krav, og det er nødvendig med innsats over lengre tid.

Stifinnere

- Malin Stormoen, 1. Herre speidergruppe

Vandrere

- Vilde Coward Kaurstad, Tasta speidergruppe
- Aurora Sveijer, 41. Longship Group Oslo Ullevål

Rovere

- Marie Berget, Halden speidergruppe

MEDLEMSINFORMASJON

Her er en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap i Norges speiderforbund.

SOM MEDLEM FÅR DU

- Mange flotte opplevelser på møter, turer, leirer og andre arrangementer
- Unik praktisk kunnskap
- Mange nye venner
- Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
- Medlemsbladet SPEIDEREN fire ganger i året
- Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderskuta Havbraatt
- Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund, også utenfor Norge.

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengige av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på støtten avhenger av hvor mange betalende medlemmer Norges speiderforbund har. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Sjekk at du betaler til riktig konto-nummer, og bruk riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et sekssifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen og er registrert i medlemssystemet Min speiding. Oppgi nummeret ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Skal du melde deg ut av speideren, si fra til din lokale leder og/eller send en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

FOR MANGE BLADER I POSTEN?

Er dere flere speidere i familien, kan det være nok å motta ett eksemplar av SPEIDEREN. Dere kan ordne dette i medlemssystemet Min speiding, eller gi beskjed til forbundskontoret.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk. Se **speidersport.no.** Her finner du alt av speiderklær og utstyr.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er speiding.no. På siden **blispeider.no** finner du nyttig informasjon om hva speiding er og hvor nærmeste speidergruppe befinner seg. Følg oss gjerne også på Facebook og på Instagram (#speiding). Mange grupper har også egne nettsider, eller en Facebook-side/-gruppe. Spør en leder i speidergruppa!

NORGES SPEIDERFORBUND

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
speiding.no

SPEIDERSPORT

UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

Hawk Shirt er en tynn flannelskjorte fra Tufte i økologisk bomull. Skikkelig fin passform. Utmerket på turer i skog og mark! Vi har den både til dame og herre og i flere farger

750,–

TUFTE

speidersport.no/tufte

Tilbudene gjelder utvalgte farger ut 17. mai 2026 eller så lenge vi har varer på lager • Foto: Tufte